

Radikal

Bir Türkiye, üç 10 Kasım

MURAT YETKİN

Politika / 10/11/2012

10 Kasım'a girerken İstanbul, Ankara ve Diyarbakır'da üç farklı manzara göze çarpıyor.

Bugün, 2012 yılının Türkiye'sinde göreceğimiz üç 10 Kasım manzarası vardır.

Birinci 10 Kasım Mustafa Kemal Atatürk'ün vefat ettiği İstanbul'da Dolmabahçe'deki 10 Kasım'dır.

Bu 10 Kasım için günlerdir, aslına bakarsanız 29 Ekim'de yaşananlardan itibaren toplumun bir kesiminde sessiz bir hazırlık var. İnsanlar Atatürk maskeleri tedarik ediyor, o maskelerle Dolmabahçe Sarayı önüne gidip Atatürk'ü anmayı planlıyorlar. Toplumun bir başka kesimi bu duruma hem sinirleniyor, hem de anlam vermekte zorlanıyor. Bu belki o kesime yıllardır tekrarlanan ülkede Atatürk'e saygı duymanın asker ve Cumhuriyet'in bürokratik eliti tarafından dayatıldığı, o dayatma olmaksızın toplumun kısa sürede bu alışkanlığı terk edeceği yolundaki ideolojik söylem nedeniyledir. Şimdi öyle olmadığını görmekteyiz; Türkiye'de toplumun ciddi bir kesimi, artık pek de teşvik edilen bir şey olmamasına karşın, kendi girişimiyle ülkenin kurucusu Atatürk'e saygısını, aynı zamanda onun ve arkadaşlarının sayesinde mümkün olan laik, demokratik sisteme saygısını yüksek perdeden ifade etme ihtiyacını dile getirmektedir. İstanbul'da 10 Kasım bu nedenle bir yas günü gibi değil, neredeyse bir bayram gibi anlacağı izlenimi vermektedir.

İkinci 10 Kasım Ankara'dadır. Başbakan Tayyip Erdoğan'ın Endonezya gezisinde karşılaştığı sultanın davetini kırmak istemediği için Brunei'de geçireceği Atatürk'ü anma gününde, ilk sakini Atatürk olan Çankaya Köşkü'nün şimdiki sakini Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'e iş düşmektedir.

Ankara'daki 10 Kasım'ın bir özelliği, bir süredir yasaklanmış olan ülkenin kurucusu için dikilmiş anıtlara çiçek koymanın, en son 29 Ekim'de yaşananların ardından İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin'in bir genelgesiyle serbest bırakılmış olmasıdır. Buralardaki anma törenlerinin 2 saati geçmeyeceği de izin genelgesinde yazılmıştır. Belki de Amasya Valisi'nin 29 Ekim'i kutladığı üzere 10 Kasım'ı da bir pastanede anmak isteyen çıkar endişesiyle genelgede mülki görevlilere Atatürk anıtları önünde saat 9'u 5 geçe resmi tören yapma zorunluluğu hatırlatılmaktadır. Ankara 10 Kasım'ının en önemli yanı olan Anıtkabir'deki törene halkın alınıp alınmayacağı da bu sene tartışma konusu olmuştur. Her yıl dışarıda bekleyip kapıların ziyarete resmi törenin bittiği saat 10'da açılması sorun olmazken, bu yıl kitle örgütleri saat 9'u 5 geçe Anıtkabir avlusunda olmak istemektedir. Ankara'daki 10 Kasım'ın Ankara'dan farklı olacağı anlaşılmaktadır.

Üçüncü 10 Kasım Diyarbakır'dadır ve Ankara'dan da İstanbul'dan da farklıdır. Diyarbakır'da BDP milletvekilleri, PKK'nın ömür boyu hapse mahkûm lideri Abdullah Öcalan'ın hapisane koşulları için ve mahkemede Kürtçe savunma yapmak için ve genel anlamıyla özerlik hakları için açlık grevine başlamaktadır. Diyarbakır'daki bu eylemin artık Türkiye'nin geride kalan kısmının gündemiyle de Atatürk'le de Erdoğan ile de bir ilgisi kalmamış görünmektedir.

Diyarbakır'daki 10 Kasım'ın Erdoğan ile tek ilgisi, Brunei dönüşünde Adalet Bakanı Sadullah Ergin'in açıkladığı üzere Kürtçe savunma yasa teklifine imza atması görünmektedir. Avrupa Birliği'nin beklentisinin de bu yönde olduğu Genişleme Komiseri Stefan Füle tarafından ifade edilmiştir.

Dengeleyici rol yine Çankaya'ya, Gül'e düşmektedir. 10 Kasım manzaramız budur.

